

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการบริหารหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2550 และหลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ของวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในปีการศึกษา 2554 ซึ่งการผลิตบัณฑิตของคณะครุศาสตรบัณฑิตเป็น ปีที่ 5 ของหลักสูตรใหม่ โดยในปีการศึกษา 2555 นี้ จะมีผู้สำเร็จหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตจำนวน 9 สาขาวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา การศึกษาปฐมวัย เทคโนโลยี การศึกษา วิจัยและประเมินการศึกษา และชีววิทยา และอิสลามศึกษา และหลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี จำนวน 3 สาขาวิชา ได้แก่ เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และจิตวิทยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา และทรัพยากรในการดำเนินการใช้หลักสูตร
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตร ในปีการศึกษา 2554 ของวิทยาลัยการ ฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
3. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2554 ของนักศึกษาใน แต่ละชั้นปีของทุกสาขาวิชา และชั้นปีสูงสุดของทุกสาขาวิชาของวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร

การกำหนดแหล่งข้อมูล

ผู้วิจัย ได้กำหนดแหล่งผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กรรมการหลักสูตรและผู้สอน 15 สาขาวิชา ประกอบด้วย คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา การศึกษาปฐมวัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา (เทคโนโลยีการศึกษา และเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา) วิจัยและประเมินการศึกษา ชีววิทยา ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป อิสลามศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และจิตวิทยา กับกลุ่มผู้สอนวิชาชีพ จำนวน 30 คน
2. อาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหารจากแหล่งฝึกที่มาเข้าร่วมสัมมนากลางภาค จำนวน 49 คน
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาทุกชั้นปีและทุกสาขาที่ลงทะเบียนเรียน ในภาค

การศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ประกอบด้วย หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี จำนวน 1,613 คน และหลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี จำนวน 372 คน รวมทั้งสิ้น 1,985 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี จำนวน 767 คน และนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร/การศึกษามัธยมศึกษา 4 ปี จำนวน 216 คน รวมทั้งสิ้น 983 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 6 ชุด ได้แก่

1. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2550 วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สำหรับอาจารย์ผู้สอนและกรรมการหลักสูตร
2. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2550 วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยง
3. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2550 วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สำหรับนักศึกษาปีที่ 1- 4
4. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2550 วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สำหรับนักศึกษาปีที่ 5
5. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามการประเมินหลักสูตร 4 ปี หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2550 วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สำหรับอาจารย์ผู้สอนและกรรมการหลักสูตร
6. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามการประเมินหลักสูตร 4 ปี หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2550 วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สำหรับนักศึกษาปีที่ 1- 4

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการประเมินหลักสูตร ดังนี้

1. ผลการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา และทรัพยากรในการดำเนินการใช้หลักสูตร ได้ผลวิจัยดังนี้

1.1 ผลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาชั้นปีที่ 5 พบว่า มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ตั้งแต่ ($\bar{X} = 3.91$) ถึง ($\bar{X} = 4.26$)

1.2. ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาของกรรมการหลักสูตร/ผู้สอน

1.2.1 ผลการประเมินภาพรวมของโครงสร้างของหลักสูตรจากทุกสาขาวิชา พบว่า กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$)

1.2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของรายวิชา ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป รายวิชาที่ยังไม่เหมาะสม เช่น English for Communication Communicative English through media การคิดและการตัดสินใจ Developing skill in English มีคำอธิบายรายวิชาไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

1.2.3 ผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาพื้นฐานวิชาชีพ (วิชาเลือก) รายวิชาที่ยังไม่เหมาะสม เช่น การจัดการความรู้ การศึกษาและการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ การศึกษาแบบเรียนรวม

1.2.4 ผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาชีพ ได้แก่ การปฏิบัติงานวิชาชีพ 1 การปฏิบัติงานวิชาชีพ 2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 มีคำอธิบายรายวิชายังไม่เหมาะสม

1.2.5 ผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาเฉพาะด้าน ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตจาก 2 หน่วยกิตให้เป็น 3 หน่วยกิต บางวิชาในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาอิสลามศึกษา และสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีคำอธิบายรายวิชาไม่เหมาะสม

1.3. ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาของนักศึกษา

1.3.1 ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า สาขาคณิตศาสตร์ มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณารายข้อมีความเห็นระดับมากที่สุด เกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตในแต่ละรายวิชาไม่เหมาะสม และการจัดหมวดวิชาเฉพาะในวิชาเลือกพื้นฐานวิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.70$) และมีความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไปสอดคล้องกับความต้องการ โดยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$)

สาขาวิชาชีพสิกส์ มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และเมื่อพิจารณารายข้อ มีความเห็นระดับมากที่สุด เกี่ยวกับ จำนวนหน่วยกิตในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.65$) และมีความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับการจัดหมวดวิชาเฉพาะในวิชาเลือกพื้นฐาน สอดคล้องกับความต้องการ โดยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$)

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณารายข้อมีความเห็นระดับมากสูงสุด เกี่ยวกับการจัดหมวดวิชาเฉพาะในวิชาเลือกพื้นฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.96$) และมีความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สอดคล้องกับความต้องการ โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$)

สาขาวิชาอิสลามศึกษา มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และเมื่อพิจารณารายข้อมีความเห็นระดับมากสูงสุด เกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตในแต่ละรายวิชาที่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.08$) และมีความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่มีความเหมาะสม และการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สอดคล้องกับความต้องการ โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$)

1.3.2 ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 หลักสูตร 4 ปี จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า สาขาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) และเมื่อพิจารณารายข้อมีความเห็นระดับปานกลางสูงสุด เกี่ยวกับการจัดหมวดวิชาเฉพาะในวิชาเลือกพื้นฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.45$) และมีความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สอดคล้องกับความต้องการ โดยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$)

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) และเมื่อพิจารณารายข้อมีความเห็นระดับมากสูงสุด เกี่ยวกับการจัดหมวดวิชาเฉพาะในวิชาเฉพาะด้าน สอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.89$) และมีความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สอดคล้องกับความต้องการ โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)

สาขาวิชาจิตวิทยา มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) และเมื่อพิจารณารายข้อมีความเห็นระดับปานกลางสูงสุด เกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตในแต่ละรายวิชาที่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.42$) และมีความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สอดคล้องกับความต้องการ โดยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$)

1.3.3 ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณารายชั้นปี จะเห็นว่า ชั้นปีที่ 1 มีความเห็นระดับมากสูงสุด ($\bar{X} = 3.75$) และชั้นปีที่ 3 มีความเห็นต่ำสุด โดยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$)

1.3.4 ผลการประเมินทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการหลักสูตร พบว่า กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ จะเห็นว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับการจัดอาจารย์ผู้สอนได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.83$) โดยระดับความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับจำนวนห้องเรียนมีเพียงพอต่อนักศึกษา ($\bar{X} = 2.62$)

ส่วนนักศึกษา มีความเห็นโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ จะเห็นว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับการจัดอาจารย์ผู้สอนได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถ

และประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.82$) และความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนการสอนมีความพร้อมในการใช้งาน ($\bar{X} = 3.29$)

1.3.5 สิ่งที่ต้องปรับปรุง และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินหลักสูตร พบว่า ในรายวิชาการศึกษาทั่วไป ควรปรับด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านการจัดการเรียนการสอนให้เข้าใจเนื้อหา ไม่ควรเรียนรวมกันในห้องใหญ่ ส่วนในรายวิชาอื่นๆ ปรับปรุงด้านการจัดตารางเวลาเรียนให้มีเวลาพักระหว่างวิชาที่เรียนติดต่อกัน ด้านสภาพห้องเรียนให้มีจำนวนนักศึกษาสอดคล้องกับขนาดห้องเรียนและให้เพียงพอ ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ ด้านแหล่งการเรียนรู้ และหนังสือตำราให้มีจำนวนหนังสือเพียงพอและทันสมัย ด้านสภาพแวดล้อมสำหรับการพัฒนานักศึกษา ควรมีห้องประจำสาขาสำหรับหาความรู้ ฝึกทักษะและพัฒนาตนเองนอกห้องเรียน และสร้างสนามกีฬาให้เพียงพอและเหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตร ในปีการศึกษา 2554 ของวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

2.1 ผลการประเมินการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษา พบว่า กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) เมื่อพิจารณารายข้อ มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด เกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษามีการปรับแผนตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.48$) และความเห็นต่ำสุดเกี่ยวกับการประชุมชี้แจงของกรรมการหลักสูตรแก่อาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 3.07$)

2.2 ผลการประเมินคุณภาพของการออกแบบการจัดการเรียนการสอน พบว่า กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณารายข้อ จะเห็นว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมากสูงสุด เกี่ยวกับการจัดทำแนวการสอนโดยมีการศึกษาวิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตร/ วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ($\bar{X} = 4.07$) และความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้กรอบ มคอ. วางแผนการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.07$)

2.3 ผลการประเมินการจัดระบบพัฒนาการเรียนการสอน พบว่า กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณารายข้อ จะเห็นว่า การจัดระบบการสนับสนุนอาจารย์ผู้สอนให้สามารถพัฒนาการสอน และการจัดสรรเวลาหรือแหล่งสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และ ($\bar{X} = 2.86$)

2.4 ผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง พบว่า กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) ส่วนนักศึกษา มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณารายข้อ จะเห็นว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมากสูงสุดเกี่ยวกับการให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 3.98$) และความเห็นต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับการใช้วิธีประเมินผลที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.48$)

2.5 ผลการประเมินการจัดประสบการณ์ฝึกในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4-5 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี พบว่า นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 - 5 มีความเห็นต่อการจัดรายวิชาที่เป็นวิชาชีพก่อนส่งปฏิบัติการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) และ ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนอาจารย์พี่เลี้ยงมีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เช่นกัน

ผลการประเมินการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา ชั้นปีที่ 5 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี โดยนักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง และกรรมการหลักสูตร/ผู้สอนมีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ($\bar{X} = 4.22$) และ ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อ จะเห็นว่า อาจารย์พี่เลี้ยง มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับอาจารย์พี่เลี้ยงมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา ($\bar{X} = 4.51$) ส่วนกรรมการหลักสูตร/ผู้สอนมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้กับนักศึกษา ($\bar{X} = 3.48$)

2.6. สิ่งที่ต้องปรับปรุงและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้แก่ ด้านระยะเวลา ควรส่งฝึกปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปี 4 และภาคเรียนที่ 1 ปี 5 ด้านการทดลองสอน ควรจัดให้มีการสอนในวิชาชีพครูอย่างละเอียด ด้านเนื้อหาสาระ ควรส่งเสริมให้มีการเรียนในวิชาที่สามารถนำไปใช้สอนในสถานศึกษา ด้านการฝึกปฏิบัติการสอน ควรให้นักศึกษาได้ฝึกสอนในวิชาที่ตนถนัด ด้านอาจารย์นิเทศ ควรให้มีการชี้แจงตามสาขาวิชาเอก

3 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2554 ของนักศึกษาในแต่ละชั้นปีของทุกสาขาวิชา และแต่ละสาขาของชั้นปีสูงสุด ของวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

3.1.ผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้รับตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี ตามความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีระดับการเรียนรู้สูงสุด ทั้งโดยรวมและรายด้าน คือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) โดยมีการเรียนรู้สูงสุดเท่ากันสองด้าน เกี่ยวกับด้านคุณธรรมและจริยธรรมและด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.15$) และต่ำสุดเกี่ยวกับด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.90$) ชั้นปีที่ 2 มีระดับการเรียนรู้รองลงมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) โดยมีการเรียนรู้สูงสุด เกี่ยวกับด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.11$) และต่ำสุดเกี่ยวกับด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.70$) ส่วนชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีระดับการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.52$) เท่ากัน โดยชั้นปีที่ 4 มีการเรียนรู้สูงสุด เกี่ยวกับด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 3.60$) ชั้นปีที่ 3 มีการเรียนรู้สูงสุดเท่ากัน 3 ด้าน เกี่ยวกับด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.59$)

3.2 ผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้รับตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี ตามความคิดเห็น

ของนักศึกษา กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน และอาจารย์พี่เลี้ยง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มมีความเห็นว่า นักศึกษา มีระดับการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3.3 ผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้รับตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี ตามความคิดเห็นของนักศึกษาปีที่ 4-5 จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) รายด้านสูงสุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.05$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.72$)

สาขาวิชาภาษาไทย มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) รายด้านสูงสุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.99$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.69$)

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) โดยมีรายด้านสูงสุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.83$, $\bar{X} = 3.78$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.58$)

สาขาวิชาสังคมศึกษามีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) รายด้านสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.09$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.76$)

สาขาวิชาภาษาศึกษาปฐมวัย มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) รายด้านสูงสุดและคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (4.24) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.03$)

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) รายด้านสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 3.85$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.48$)

สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) รายด้านสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.16$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.90$)

สาขาวิชาชีววิทยา มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) รายด้านสูงสุดคือ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.72$)

สาขาวิชาอิสลามศึกษา มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) รายด้านสูงสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.12$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.97$)

3.4 ผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้รับตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) ของหลักสูตร 4 ปี ตามความคิดเห็นของนักศึกษาปีที่ 3-4 จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) รายด้านสูงสุดเกี่ยวกับ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.59$)

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) รายด้านสูงสุดเกี่ยวกับด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.96$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.13$)

สาขาวิชาจิตวิทยา มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) รายด้านสูงสุดเกี่ยวกับ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.62$) และระดับการเรียนรู้ต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.45$)

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากกรรมการหลักสูตร/ผู้สอน อาจารย์พี่เลี้ยง และ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ให้ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการกำหนดวัตถุประสงค์มีลักษณะที่บ่งถึงความเป็นครู และมีขอบข่ายที่กว้าง ทำให้เข้าใจง่าย และสาขาวิชาต่างๆ นำไปจัดทำเป็น วัตถุประสงค์ของสาขาวิชาเอง ขณะที่ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีจำนวนหน่วยกิตที่เหมาะสม คำอธิบายรายวิชาเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ทั้งรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาพื้นฐานวิชาชีพ (วิชาบังคับ) และหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาพื้นฐานวิชาชีพ (วิชาเลือก) รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาชีพ และรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาเฉพาะด้าน เนื่องจากการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาเป็นไปตามข้อกำหนดได้จากครุสภา และผ่านการรับรองหลักสูตรมาแล้ว

ส่วนคำอธิบายรายวิชาต่างๆ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กรรมการหลักสูตร/ผู้สอนเกือบทุกสาขาวิชา และนักศึกษาทุกชั้นปี ต่างมีระดับความเห็นต่ำสุด เกี่ยวกับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยรายวิชาที่ยังไม่เหมาะสม เช่น English for Communication Communicative English through media มีคำอธิบายรายวิชาไม่เหมาะสม การคิดและการตัดสินใจ ควรควรปรับสาระให้เน้นการเรียนรู้จากกรณีตัวอย่างและนำไปใช้ในชีวิตจริงมากขึ้น รายวิชาของหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาแกน) เช่น Developing skill in English มีคำอธิบายรายวิชาไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ และคณะ (2550 : 54) พบว่า โครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดไว้ในหมวด การศึกษาทั่วไป จำนวน 33 หน่วยกิต มีความเหมาะสม แต่ควรกระจายจำนวนหน่วยกิตของแต่ละกลุ่มวิชาให้ใกล้เคียงกัน รายวิชาบังคับโดยภาพรวมไม่เหมาะสม เพราะว่ายังไม่มีความชัดเจนในหลักเกณฑ์ และวิธีการจัด ส่วนรายวิชาเลือกควรมีวิชาเลือกให้เลือกมากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามสาขาวิชา และต่อยอดความรู้ได้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กว้างมากขึ้น คำอธิบายรายวิชาใน

หมวดการศึกษาทั่วไปยังไม่มี ความชัดเจน เขียนยังไม่ครอบคลุม ขาดความทันสมัย ความน่าสนใจและการนำไปใช้จริง เช่น รายวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม Communicative English through media และ Developing Skills in English เป็นต้น เมื่อนำรายวิชาเหล่านี้ไปใช้จริง จึงทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับความเห็นต่ำกว่าหมวดวิชาอื่นๆ และอาจเกิดจากหมวดวิชานี้มีรายวิชาให้เรียนที่หลากหลาย ไม่ตรงกับ ความสนใจและความถนัดของนักศึกษาที่ต้องการเรียนเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชา และมีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องต่างๆ ตามที่นักศึกษาได้ให้ความเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงในรายวิชาการศึกษาทั่วไป เช่น ควรปรับด้านอาจารย์ผู้สอนให้มีคุณสมบัติตรงกับรายวิชาที่สอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนได้เข้าใจเนื้อหาที่ชัดเจน และไม่ควรถัดชั้นเรียนแบบรวมกันในห้องใหญ่ เป็นต้น

ผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาเฉพาะด้าน โดยกรรมการหลักสูตร/ผู้สอน สาขาวิชาที่ให้ความเห็นว่า มีจำนวนหน่วยกิตยังไม่เหมาะสมและคำอธิบายรายวิชาไม่เหมาะสมในบางรายวิชา ได้แก่ สาขาวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิจัยและประเมินผลการศึกษา อิสลามศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และจิตวิทยา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน ที่ไม่ครอบคลุมหรือตรงประเด็น ทำให้มีผลต่อการเรียนรู้ที่ได้รับของนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้หรือทักษะต่างๆ และมีผลไปยังผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้รับตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) โดยทั้งกรรมการหลักสูตร อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีความเห็นว่า ผลการเรียนรู้ต่ำสุดเกี่ยวกับด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชาจะพบว่า ประกอบด้วยสาขาวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และอิสลามศึกษา ซึ่งสาขาวิชาเหล่านี้ ล้วนมีลักษณะธรรมชาติของนักศึกษาที่อ่อนในทักษะดังกล่าวอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ตัวเลขเพื่อนำมาใช้ในการสื่อสารทั้งทางการพูด การเขียน และการใช้สารสนเทศ ซึ่งมีในหลักสูตรพื้นฐาน วิชาเฉพาะเนื้อหา มีการสอนที่ให้ทดสอบลงมือทำ ให้ทำกิจกรรมจัดสภาพแวดล้อมให้สัมผัสกับกลุ่มคนต่างๆ ให้กว้างขวางขึ้น (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2554 : 85 -87) ซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญต่อวิชาชีพครูอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นทักษะที่แสดงออกเมื่อศึกษาปริญญญาและขอออกใบประกอบวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน เนื่องจากเป็นทักษะที่แสดงออกเมื่อศึกษาปริญญญาและขอออกใบประกอบวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน สามารถใช้หลักการทางสถิติหรือคณิตศาสตร์มาใช้ในการอธิบาย เพื่อความเข้าใจทำให้การสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีความเหมาะสม

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตร กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน ให้ความเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่การประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา มาวางแผนการจัดการเรียนการสอน มีความเห็นระดับต่ำสุด แสดงว่า ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษายังไม่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้สอนกับกรรมการหลักสูตร โดยเฉพาะการประชุมชี้แจงของกรรมการหลักสูตรแก่อาจารย์ผู้สอน เพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน เนื่องจากการจัดทำหลักสูตรในปัจจุบัน ต้องปรับหลักสูตรที่ใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่ต้องศึกษาและทำความเข้าใจ เพื่อนำมาใช้ในการ

ปรับปรุงเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องมากที่สุด ขณะที่หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตที่ใช้อยู่ ส่วนใหญ่ยังไม่มีปรับปรุงหลักสูตร นับตั้งแต่มีการใช้หลักสูตรในปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา ซึ่งอาจหมายถึงความพร้อมของกรรมการหลักสูตร/ผู้สอนยังไม่เพียงพอ โดยที่ความพร้อมในการสอน ประกอบด้วย ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การเตรียมเนื้อหาหลักสูตร รวมทั้งทักษะในการสอน การประเมินการเรียน และการมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546 : 45)

หากแต่ว่ากรรมการหลักสูตร/ผู้สอน มีความเห็นอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับการมีคุณภาพของการออกแบบการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการจัดทำแนวการสอน โดยมีการศึกษาวิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตร/ วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สอนทุกคนต้องทำได้อยู่แล้ว และแม้ว่าจะมีการใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาก็ตาม แต่ไม่ได้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับแผนการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน และกรรมการหลักสูตร/ผู้สอน ยังให้ผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการ ประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับนักศึกษา โดยมีความเห็นอยู่ในระดับมากสูงสุดเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ขณะที่นักศึกษา มีความเห็นอยู่ในระดับมากสูงสุดเกี่ยวกับการให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม โดยกรรมการหลักสูตร/ผู้สอน มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ขณะที่นักศึกษา มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางเกี่ยวกับการใช้วิธีประเมินผลที่หลากหลาย แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีการใช้เทคนิคการสอนที่ไม่หลากหลายนั้น ส่งผลต่อการใช้วิธีประเมินผลที่ไม่หลากหลาย ดังนั้น อาจส่งผลต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของนักศึกษาได้ เนื่องจากการสอนในระดับอุดมศึกษา ผู้สอนไม่ว่าจะใช้กลวิธีการสอนแบบใดก็ตาม จะต้องคำนึงถึงคุณภาพของการสอนที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน เพราะผู้สอนที่มีคุณภาพหมายถึงความรู้เชิงวิชาการที่จะสอน มีกลวิธีการสอนที่ดี รู้จักเลือกและปรับกลวิธีการสอน เพื่อคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดในการเรียนนั้นๆ เช่น การอภิปราย เป้าหมายคือ ความคิดเชิงวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับประสบการณ์และผู้เรียน การประยุกต์ใช้สิ่งต่างๆ และการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ส่วนการทดลอง เป้าหมายคือ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ และให้ประสบการณ์ตรงเป็นต้น (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537 :106 -107) ซึ่งการพิจารณาเลือกวิธีการสอนจะต้องอาศัยเกณฑ์กำหนดได้แก่ 1.) ความหลากหลายของวิธีการเรียนการสอน 2.) ขอบเขตของกิจกรรมการเรียนการสอนต้องกว้างพอที่จะตอบสนองวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3.) ความเที่ยงตรง คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียน เช่น พัฒนาให้เห็นความสำคัญของค่านิยม วิธีการต้องให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมของเรื่องนี้ 4.) ความเหมาะสม คือ สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน และ 5.) ตรงตามสภาพจริง คือ สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน (รุจิรี ภูสาระ, 2545 : 122 -123)

ผลการประเมินการจัดประสบการณ์ฝึกในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4-5 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี พบว่า นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 มีความเห็นต่อการจัดรายวิชาที่เป็นวิชาชีพก่อนส่งปฏิบัติการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินการจัดประสบการณ์

ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา ชั้นปีที่ 5 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี โดยนักศึกษา อาจารย์พีเลียง และกรรมการหลักสูตร/ผู้สอนมีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า วิทยาลัยการฝึกหัดครู สามารถจัดประสบการณ์ฝึกปฏิบัติการสอนที่เหมาะสมแล้ว เพียงแต่ต้องการให้มีการสอนในวิชาชีพครูอย่างละเอียด เพื่อนำไปใช้ในการสอนเมื่อไปยังสถานศึกษา และให้นักศึกษาได้ฝึกสอนในวิชาที่ตนถนัด รวมทั้งปรับด้านระยะเวลาที่ส่งฝึกปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปี 4 และภาคเรียนที่ 1 ปี 5 ซึ่งหากว่า นักศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมในระดับหนึ่งแล้ว จะช่วยให้มั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งเมื่อพิจารณาในผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้รับตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) จะพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีผลการเรียนรู้) โดยมีการเรียนรู้สูงสุด เกี่ยวกับด้านคุณธรรมและจริยธรรมและรองลงมาเกี่ยวกับด้านความรู้ และต่ำสุดเกี่ยวกับด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แสดงว่าการพัฒนาความสามารถในทักษะต่างๆ ที่จำเป็น ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการฝึกปฏิบัติการสอน เนื่องจากเป็นการฝึกปฏิบัติการสอนที่เป็นชีวิตจริง หรือตามสภาพจริงโดยนักศึกษาต้องมีทักษะต่างๆ พร้อมที่จะนำไปใช้ได้อย่างมั่นใจ แม้ว่านักศึกษาจะมีความเห็นอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับอาจารย์พีเลียง มีประสบการณ์ความรู้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา และมีเวลาในการดูแลนักศึกษาเต็มที่ก็ตาม และนักศึกษาบางส่วนเห็นว่า ควรปรับด้านระยะเวลาที่ส่งฝึกปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปี 4 และภาคเรียนที่ 1 ปี 5 อาจมาจากการที่ต้องการกลับเข้ามาหาวิทยาลัย เพื่อจัดการกับความรู้อาจารย์หรือทักษะจำเป็นที่ตนเองยังเห็นว่าไม่กระจ่างชัดเจน หรือการติดตามประเมินผลงานต่างๆ จากการไปฝึกปฏิบัติการสอนมา และเตรียมความพร้อมของตนเองก่อนจบเป็นบัณฑิต

3. ผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้รับตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กรรมการหลักสูตร/ผู้สอน และอาจารย์พีเลียง มีความเห็นว่า นักศึกษา มีระดับการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอาจารย์พีเลียงมีระดับความเห็นอยู่ในระดับมากสูงสุด เนื่องจากว่า อาจารย์พีเลียงเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษา และเห็นพฤติกรรมต่างๆ มีการชี้แนะและให้แนวทางในการปรับตัวสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งนักศึกษาจะได้เรียนรู้ในหลายๆ สิ่งของชีวิตความเป็นครู และเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนที่ตนเองได้ฝึกปฏิบัติการสอน โดยจะเห็นว่า นักศึกษามีการเรียนรู้ในระดับมากสูงสุดเท่ากันสองด้าน เกี่ยวกับด้านคุณธรรมและจริยธรรมและด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เนื่องจากความเป็นวิชาชีพครูในทางปฏิบัติของสถานศึกษาจะมีการมุ่งเน้นในเรื่องความมีคุณธรรม และการประพฤติตามกรอบระเบียบวินัยอยู่แล้ว ขณะที่ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ นักศึกษาก็ได้มีการเรียนรู้จากการใช้ชีวิตในสถานศึกษาที่ได้ไปฝึกปฏิบัติการสอน ซึ่งพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ มีการเรียนรู้สูงสุดด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ส่วนสาขาวิชาสังคมศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา และสาขาวิชาวิจัยและประเมินผล มีการเรียนรู้สูงสุดด้าน

คุณธรรมและจริยธรรม ขณะที่ในเกือบทุกสาขาวิชา มีผลการเรียนรู้ต่ำสุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทักษะนี้ จำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติและใช้ สถานการณ์ที่เอื้อต่อการนำมาใช้ ซึ่งฝึกปฏิบัติการสอนในระดับห้องเรียนในสภาพจริงของนักศึกษา อาจมีโอกาใช้ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการฝึก ปฏิบัติน้อยกว่าการฝึกทักษะในด้านอื่นๆ

ส่วนผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้รับตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์) ของหลักสูตร 4 ปี พบว่าทุกสาขาวิชา มีระดับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา และสาขาวิชาจิตวิทยา มีผลการเรียนรู้สูงสุด เกี่ยวกับด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ขณะที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การ กิฬา มีผลการเรียนรู้สูงสุดเกี่ยวกับด้านทักษะทางปัญญา ซึ่งอาจเนื่องจากนักศึกษา วิทยาศาสตร์การ กิฬา ต้องมีการเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ โดยลักษณะธรรมชาติของการเรียนในสาขาวิชาจะมีลักษณะ ที่เป็นการเน้นทักษะที่มีการปฏิบัติและต้องใช้การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาตลอดเวลาอยู่แล้ว ทำใ้ นักศึกษามีโอกาสฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. เชิงนโยบาย

1.1 มหาวิทยาลัย ควรนำผลการประเมินครั้งนี้ไปมีการทบทวนนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ของหลักสูตร 4 ปี และทบทวนการจัดรายวิชาหมวดการศึกษาทั่วไปให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของ นักศึกษาศาสตรบัณฑิต

1.2 วิทยาลัยการฝึกหัดครู ควรนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร ใหม่ โดยพิจารณาเกี่ยวกับศักยภาพและความพร้อมของกรรมการหลักสูตรและผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆ ให้เพียงพอ และปรับให้มีกรรมการหลักสูตรทุกสาขาวิชาเป็นอาจารย์ประจำที่วิทยาลัยการฝึกหัดครู เพื่อให้สามารถบริหารหลักสูตรได้อย่างเต็มที่และมีความเข้มแข็ง

1.3 มหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับวิทยาลัยการฝึกหัดครู เพื่อจัดทำเป็นอัตลักษณ์ของวิทยาลัย การฝึกหัดครูในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

2. เชิงปฏิบัติการ

2.1 วิทยาลัยการฝึกหัดครู ควรปฏิบัติดังนี้

2.1.1 ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ควรมีทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อย่างน้อยปีละครั้ง และปรับตัวฤประสงค์ของหลักสูตรให้มีความชัดเจนสอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ของหลักสูตร 4 ปี

2.1.2 ด้านประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตร เกี่ยวกับ

2.1.2.1 การเตรียมความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ให้เข้าใจการปรับหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ของหลักสูตร 4 ปี

2.1.2.2 ประสานงานกับหน่วยงานและบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมของสื่ออุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การใช้ห้องเรียน สื่ออุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมใช้ รวมทั้งการให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรทำการประเมินผลด้านความพึงพอใจการให้บริการ เพื่อให้มีการปรับปรุงตามความเหมาะสม

2.1.2.3 จัดโครงการพัฒนาอาจารย์ผู้สอน ให้เข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนองต่อการใ้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี

2.1.3 ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หรือผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ให้มีการนำผลการประเมินมาทบทวนความต้องการ และแจ้งกับประธานหลักสูตรหรือประธานฝ่ายฝึกประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.2 สาขาวิชาต่างๆ ควรปฏิบัติดังนี้

2.2.1 ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร กรรมการหลักสูตรควรนัดหมายเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อย่างน้อยปีละครั้ง โดยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมด้วย เช่น นักศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ครูพี่เลี้ยง เพื่อปรับปรุงเกี่ยวกับรายวิชาต่างๆ ให้เหมาะสม

2.2.2 ด้านประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตร เกี่ยวกับการนำผลการประเมินมาพิจารณาเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่ได้ของสาขาวิชา และปรับปรุงกลยุทธการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสาขาวิชา

2.2.3 ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หรือผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีการทบทวนความต้องการในด้านการพัฒนาสมรรถนะตนเอง เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดประสบการณ์ เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. การวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 วิทยาลัยการฝึกหัดครู ควรให้สาขาวิชาต่างๆ ทำวิจัยเชิงประเมินหลักสูตรในสาขาวิชาตามลักษณะที่ต้องการนำผลไปใช้ปรับปรุงรายวิชา ให้สอดคล้องกับความต้องการที่มีความเฉพาะเจาะจง

3.2 สาขาวิชาต่างๆ ควรมีความเข้มแข็งและจริงจังในการทำวิจัยเชิงประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาต่อไป